

УДК : 615.453.6

**АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ПРЕПАРАТІВ ПОХІДНИХ АМІНОСАЛІЦИЛОВОЇ КИСЛОТИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ НЕСПЕЦИФІЧНИХ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ КИШЕЧНИКА**

*Бойко Н.В., Кухтенко Г.П., Гладух Є.В.*

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**

**Вступ.** Хронічні неспецифічні запальні захворювання кишечника (ХНЗЗК), а саме неспецифічний виразковий коліт (НВК) та хвороба Крона (ХК), є надзвичайно актуальною і складною проблемою. За даними Всесвітньої гастроентерологічної організації (WGO), за тяжкістю перебігу, частоти ускладнень і летальності дана патологія в переважній більшості країн займає одне з провідних місць в структурі хвороб шлунково-кишкового тракту (ШКТ). При цьому захворюваність НВК непохитно зростає і становить на сьогоднішній день, за даними різних авторів, 30-240 випадків на 100 тис. жителів України для НВК і 10-150 випадків для ХК. Серед причин виникнення НВК і ХК виділяють генетичну схильність, інфекційні, імунологічні фактори, проте до цих пір жодна з наведених теорій не була підтверджена. За відсутності чітких уявлень про етіопатогенез НВК та ХК лікування їх розроблено недостатньо, часто є малоефективним і несе значні економічні витрати [1, 2, 3].

Державним Експертним Центром Міністерства Охорони Здоров'я України та Всеукраїнською асоціацією гастроентерологів була затверджена «Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах» надання медичної допомоги хворим на НВК [1].

Лікувальна тактика при НВК визначається локалізацією патологічного процесу, тяжкістю перебігу, наявністю місцевих та системних ускладнень.

Згідно «Адаптованої клінічної настанови, заснованої на доказах» основу медикаментозного лікування складають препарати месалазину та кортикостероїди.

До появи препаратів месалазину препаратом вибору в лікуванні ВК був сульфасалазин, що під дією бактеріальних ферментів розщеплюється в товстій кишці на 2 компоненти — 5-аміносаліцилову кислоту (5-АСК) і сульфапіридин. Доведено, що сульфапіридин не має протизапальної активності, при цьому несе відповідальність за всі побічні ефекти сульфасалазину, частота яких у середньому складає 20–25 %. Після того як було встановлено, що єдиним активним компонентом сульфасалазину є месалазин або 5-АСК, подальші перспективи в розробці більш ефективного препарату для лікування запальних захворювань кишечника були пов'язані з месалазином. Протизапальна дія месалазину обумовлена пригніченням ліпоксигеназного шляху метаболізму арахідонової кислоти й гальмуванням синтезу й вивільнення простагландинів й лейкотрієнів, ефективним зниженням продукції прозапальних цитокінів у слизовій оболонці товстої кишки, а також його антиоксидантними властивостями [1, 2, 3].

**Мета дослідження.** Здійснити аналіз препаратів похідних

аміносаліцилової кислоти, що зареєстровані в Україні.

**Методи дослідження.** У роботі використовували порівняльний метод дослідження.

**Основні результати.** На сьогоднішній день на фармацевтичному ринку України наявні препарати похідні аміносаліцилової кислоти виключно імпортного виробництва [4, 5]:

1. ПЕНТАСА (суспензія ректальна, таблетки пролонгованої дії, гранули пролонгованої дії, супозиторії ректальні) виробництва Феррінг Інтернешнл Сентер СА, Швейцарія;

2. САЛОФАЛЬК (гранули гастрорезистентні, пролонгованої дії; таблетки, вкриті оболонкою, кишковорозчинні; супозиторії ректальні) виробництва Др. Фальк Фарма ГмбХ, Німеччина;

3. АСАКОЛ® (таблетки, вкриті оболонкою, кишковорозчинні, супозиторії ректальні) виробництва Тілотс Фарма АГ, Швейцарія;

4. МЕСАКОЛ (таблетки, вкриті оболонкою, кишковорозчинні) виробництва Сан Фармасьютікал Індастріз Лімітед, Індія;

5. САЛАЗОПРИН ЕН ТАБС (таблетки, вкриті оболонкою, кишковорозчинні) виробник "Pfizer Health AB" для "Pfizer Inc.", Швеція/США;

6. СУЛЬФАСАЛАЗИН / СУЛЬФАСАЛАЗИН ЕН (таблетки, вкриті оболонкою, кишковорозчинні) виробник КРКА д.д., Ново место, Словенія.

Препарати широко застосовується при інших захворюваннях кишечника, таких як, дивертикулярна хвороба товстої кишки, банальні коліти, променеві ураження ободової кишки, а також для лікування такої поширеної хвороби, як синдром подразненого кишечника.

**Висновки.** Таким чином, проаналізувавши фармацевтичний ринок препаратів похідних аміносаліцилової кислоти, ми бачимо що на фармацевтичному ринку не має жодного препарату вітчизняного виробництва. Актуальним постає перед нами питання розробки препарату із месалазином для лікування хронічних неспецифічних запальних захворювань кишечника.

#### **Список літератури.**

1. Державний Експертний Центр МОЗ України, Всеукраїнська асоціація гастроентерологів / Неспецифічний виразковий коліт. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах (вибрані положення) // Ліки України. – 2017. – №6 (212). – С. 4-14.

2. Бойко Т.Й. Якість життя хворих на хронічні запальні захворювання кишечника в динаміці лікування / Т.Й. Бойко, Т.М. Толстикова, М.В. Стойкевич // Сучасна гастроентерологія. — 2011. — № 5(61). — С. 36–40.

3. Бойко Т.Й. Неспецифічний виразковий коліт: діагностика та лікування / Бойко Т.Й. // Газета «Новости медицины и фармации». Гастроентерологія. – 2008. – № 239.

4. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.kiev.ua/> (date of access: 14.09.2018).

5. Компендиум. Лекарственные препараты. URL: <https://compendium.com.ua/atc/> (дата обращения: 14.08.2018).